

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09 - 398/19.03.2014 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата за оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия код **762020** „Сътрудник социални дейности“, специалност код **7620201** „Социална работа с деца и семейства в риск“ от професионално направление код **762** „Социална работа и консултиране“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Атанаска Тенева, заместник-министър.

ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА

Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	762	“СОЦИАЛНА РАБОТА И КОНСУЛТИРАНЕ”
Професия	762020	“СЪТРУДНИК СОЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ”
Специалност	7620201	“СОЦИАЛНА РАБОТА С ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА В РИСК”

Утвърдена със Заповед № РД 09 – 398/19.03.2014 г.

София, 2014 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **762020 „Сътрудник социални дейности“**, специалност **7620201 „Социална работа с деца и семейства в риск“**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение. До утвърждаване на ДОИ по професията и специалността настоящата национална изпитна програма следва да се прилага само за системата на народната просвета.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата за оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.
- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.
- 3. Система за оценяване.**
- 4. Препоръчителна литература.**
- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Същност на социалната работа.

План-тезис:

- Основни понятия.
- Нормативна база на социалните услуги.
- Модели на социална работа.
- Етични принципи на социална работа.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Предложете примери за ефективно използване на моделите на социална работа в практиката.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 2: Взаимоотношения личност-общество.

План-тезис:

- Социални и правни норми.
- Обществено мнение и социален контрол.
- Права на личността, права на детето.
- Социализация, проблеми в процеса на социализация.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Може ли семейството да противодейства на негативните влияния на другите фактори на социализация? Ако „не” – защо? Ако „да” – как?

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 3: Проблеми в процеса на възпитание.

План-тезис:

- Същност на възпитанието.
- Възпитание в мултикултурна и мултиетническа среда.
- Девиантност и делинквентност.
- Същност на превантивната и корекционно-възпитателната работа.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Съставете план за корекционно-възпитателна работа с дете на 10 години с агресивни прояви в училище.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 4: Възрастни кризи на развитие на детето.

План-тезис:

- Същност и обща характеристика на понятието криза.
- Основни кризи в детското развитие.
- Потребност и особености в поведението през кризата на третата година.
- Новата социална роля и кризата на седмата година.
- Пубертетът – същност, особености и прояви на кризата.
- Здравословни и безопасни условия на учебен труд.

Приложна задача/казус: Кои фактори провокират девиантно поведение през пубертета?

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 5: Общуването като механизъм на детското развитие.

План-тезис:

- Същност на общуването и значение за детското развитие.
- Особенности на общуването „дете-възрастен“ и изграждане на надеждно привързване.
- Емоционални проблеми на родителите и отражението им върху качеството на връзката „родител-дете“.
- Поведенчески проблеми на децата и последствията върху общуването с другите.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Какъв ефект оказва върху детското развитие отхвърлянето от страна на връстниците?

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 6: Родители и деца. Възпитателно взаимодействие в семейството.

План-тезис:

- Ролята „родител“.
- Основни задължения и отговорности на родителите.
- Отговорности и задължения на децата в семейството.
- Основни аспекти на отношенията „родители-деца“.
- Ефективно общуване в семейството.
- Тактики на семейно възпитание.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Предложете стратегия за договаряне на задълженията в семейството, която да води до удовлетворение на всичките му членове.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 7: Насилието над детето в семейството.

План-тезис:

- Насилието над детето като социален феномен.
- Причини за насилието над детето в семейството.
- Видове насилие над детето в семейството.
- Влияние на насилието върху формирането и развитието на детската личност.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Изработете педагогически профил: как родителите осъществяват психическо насилие над детето си.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 8: Криминогенни фактори при подрастващите.

План-тезис:

- Възрастови и индивидуални особености на детето.
- Семейна среда и девиантност.
- Проблеми в училище и девиантност.
- Другарска среда с криминогенно поведение.
- Злоупотреба с алкохол и наркотици сред подрастващите.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете криминогенното влияние на различни субкултури върху подрастващите.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 9: Адиктивно поведение.

План-тезис:

- Фактори при развитие на пристрастеност.
- Симптоми при употреба на наркотици.
- Алкохолизъм.
- Други форми на зависимост.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Предложете план за социална работа със зависими подрастващи.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 10: Методи на социалната работа.

План-тезис:

- Метод за работа с индивиди.
- Метод за работа с групи.
- Метод за работа с общности.
- Рискови фактори и ресурси на клиента.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Предложете примерна рамка за оценка на риска при сигнал за домашно насилие.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 11: Социална работа със семейства.

План-тезис:

- Социална работа със семейства и семейно консултиране.
- Подходи към семейството.
- Приемна грижа.
- Социална работа с приемни семейства.
- Осиновителско семейство.
- Социална работа с кандидат-осиновители.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете вашето лично мнение за приемното семейство като алтернатива на институализацията.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 12: Социална работа с малолетни и непълнолетни правонарушители.

План-тезис:

- Малолетни и непълнолетни правонарушители.
- Превантивна и корекционно-възпитателна работа.
- Родителски капацитет и организация на семейната среда.
- Взаимодействие между институциите и семейството.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете възможни варианти за превенция на правонарушенията при малолетни и непълнолетни. Обосновайте ги.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 13: Превантивна работа с деца в риск.

План-тезис:

- Превенция на риска от изоставяне.
- Социална работа с безнадзорни деца. Рискове.
- Деца от семейства на алкохолици.
- Деца, жертви на насилие.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете съдържанието на план за превенция с дете в риск от една от изброените категории.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 14: Институции за деца, лишени от родителска грижа.

План-тезис:

- Отдел за закрила на детето.
- Дом за медико-социални грижи за деца.
- Дом за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете процедурата по настаняване на дете в институция. Обосновете решението си.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 15: Институции за малолетни и непълнолетни с девиантно поведение.

План-тезис:

- Комисии за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни.
- Детска педагогическа стая.
- Домове за временно настаняване на малолетни и непълнолетни.
- Приют за безнадзорни деца.
- Социално-педагогически интернат.
- Възпитателно училище-интернат.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете процедура по настаняване на дете във Възпитателно училище-интернат.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 16: Заведения за непълнолетни с престъпно поведение.

План-тезис:

- Поправителен дом.
- Социална работа с настанени в поправителен дом.
- Трудово поправително общежитие.
- Ресоциализация и ролята на социалния работник.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете план за работа със семейството във връзка с подготовката за ресоциализация на непълнолетния.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 17: Развитие на комуникативни умения.

План-тезис:

- Вербално и невербално общуване.
- Културните различия като фактор в комуникационния процес.
- Умения за общуване с клиент/група.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Предложете идеи за справяне с конфликтна ситуация по време на сесия с клиент.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 18: Изкуството да обучаваме възрастни.

План-тезис:

- Характеристики на възрастния човек.
- Особености на ученето при възрастните.
- Изисквания към организацията и провеждането на учебен процес с възрастни учащи.
- Използвани форми и методи при обучение на възрастните.
- Пълноценно общуване с възрастните в процеса на обучение.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Изработете примерна програма за обучение на възрастни.

Дидактически материали: *не са необходими.*

2. Критерии за оценяване

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1:	Максимален брой точки
1. Обяснява основните понятия в социалната работа.	10
2. Описва основните нормативни документи.	5
3. Описва и обяснява предимства и недостатъци на моделите на социална работа.	15
4. Обяснява етичните принципи на социална работа.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява изискванията за безопасна работа с деца.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2:	Максимален брой точки
1. Изяснява същността на социалните и правните норми.	10
2. Обяснява влиянието на общественото мнение и механизмите на социален контрол.	15
3. Описва основни права на личността и на детето.	5
4. Разглежда социализацията като процес и посочва причини за възникване на проблеми.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3:	Максимален брой точки
1. Описва същността на възпитанието.	5
2. Разглежда особеностите на възпитанието в мултикултурна и мултиетническа среда.	15
3. Обяснява понятията девиантност и делинквентност.	10
4. Обяснява същността на превантивната и корекционно-възпитателната работа	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с децата.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4:	Максимален брой точки
1. Описва характеристиките на кризата и посочва основните възрастни кризи.	10
2. Анализира влиянието на основните потребности върху детското поведение през кризата на третата година.	15
3. Свързва изискванията на социалната роля "ученик" с проявите на кризата на седмата година.	10
4. Описва промените през пубертета и обяснява поведенческите прояви на подрастващите.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5:	Максимален брой точки
1. Описва същността на общуването и изяснява значението му за формирането и развитието на детската личност.	5
2. Анализира ролята на възрастния за изграждане на надеждно привързване с детето и обяснява спецификата на общуване с възрастните.	15
3. Описва емоционални проблеми на родителите и анализира влиянието им върху детското развитие.	15
4. Дава примери за поведенчески проблеми на децата и описва последствията върху общуването.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Описва ролята на родителя.	10
2. Обяснява задълженията и отговорностите на родителите и децата в семейството.	10
3. Описва и анализира основните аспекти на отношенията родители-деца.	15
4. Обяснява тактиките на семейното възпитание и посочва условия за ефективно общуване.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7:	Максимален брой точки
1. Описва насилието и го разглежда като социален феномен.	10
2. Обяснява причините за насилието над детето в семейството.	10
3. Описва и обяснява видовете насилие над детето в семейството.	10
4. Анализира влиянието на насилието върху формирането и развитието на детската личност.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8:	Максимален брой точки
1. Описва възрастовите и индивидуалните особености на детето.	10
2. Анализира влиянието на различни проблеми в семейната среда върху девиантното поведение на детето.	15
3. Изяснява връзката между училищните проблеми и девиантното поведение.	10
4. Обяснява причините за злоупотреба с алкохол и наркотици в другарската среда на подрастващите.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9:	Максимален брой точки
1. Описва и обяснява факторите при развитие на пристрастеност.	10
2. Описва симптоми при употреба на разпространени наркотични вещества.	10
3. Изяснява етапите в развитието на алкохолизма и последиците за личността.	15
4. Описва други форми на зависимост и анализира тяхното влияние.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10:	Максимален брой точки
1. Описва фазите и изискванията при работа с индивиди.	10
2. Описва необходимите умения при работа с групи.	10
3. Обяснява специфичните изисквания при работа с общности.	10
4. Обяснява рисковите фактори и анализира ресурсите на клиента.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11:	Максимален брой точки
1. Описва социалната работа със семейства и анализира подходите към семейството.	15
2. Обяснява приемната грижа.	10
3. Описва осиновителското семейство.	5
4. Описва и анализира социалната работа с приемни семейства и кандидат-осиновители.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12:	Максимален брой точки
1. Обяснява понятията малолетен и непълнолетен правонарушител.	10
2. Описва превантивната и корекционно-възпитателната работа.	10
3. Описва семейната среда и изследва родителския капацитет.	15
4. Анализира взаимодействието между институциите и семейството.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13:	Максимален брой точки
1. Описва превенцията на риска от изоставяне.	10
2. Обяснява социалната работа с безнадзорни деца и анализира рисковете.	15
3. Описва децата от семейства на алкохолици.	10
4. Описва децата – жертва на насилие.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14:	Максимален брой точки
1. Описва дейността на отдел за закрила на детето.	10
2. Описва структурата на домовете за медико-социални грижи за деца.	10
3. Описва структурата на домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа.	10
4. Анализира дейността, извършвана в домовете за отглеждане и възпитание деца, лишени от родителска грижа.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15:	Максимален брой точки
1. Обяснява дейността на комисиите за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и на детската педагогическа стая.	15
2. Обяснява дейността на домовете за временно настаняване на малолетни и непълнолетни и приютите за безнадзорни деца.	10
3. Описва структурата на социално-педагогически интернат.	10
4. Описва структурата на възпитателно училище-интернат.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16:	Максимален брой точки
1. Описва структурата на поправителния дом.	10
2. Обяснява социалната работа с настанени в поправителен дом.	10
3. Описва същността на трудово поправително общежитие.	10
4. Обяснява и анализира ролята на социалния работник в процеса на ресоциализация.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17:	Максимален брой точки
1. Описва общуването като процес.	5
2. Обяснява взаимодействието между невербалното и вербалното общуване.	10
3. Описва влиянието на културните различия в комуникационния процес.	10
4. Описва и анализира уменията за общуване с клиент/група.	20
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18:	Максимален брой точки
1. Описва характеристиките на възрастния човек.	5
2. Обяснява особеностите на ученето при възрастните.	10
3. Описва и анализира формите и методите при обучение на възрастните.	20
4. Обяснява пълноценното общуване на възрастните в процеса на обучение.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Комисията по оценяване на изпита по теория, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий определени показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **трета** степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика се състои в изработване на определена от изпитната комисия тема, свързана с конкретната работа с деца и семейства, отнасяща се до социалната, превантивната и корекционно-възпитателната работа на социалния работник и изразяваща се в изработване на планове, програми, стратегии.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

Пример:

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Макси- мален брой точки	Те жест
	<i>Спазване на правилата за условия на труд и опазване на околната среда. Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>			<i>да/не 1.</i>
2.	<i>Организация на ефективна работна среда.</i>			10
3.	<i>Подбор на методи, средства и похвати за работа.</i>			25
4.	<i>Защита на разработеното практическо задание.</i>			25
Общ брой точки				60

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията „Сътрудник социални дейности“.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общ брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Всеобща декларация за правата на човека.
2. Закон за борба с трафика на хора.
3. Закон за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.
4. Закон за Българския червен кръст.
5. Закон за закрила на детето.
6. Закон за защита от дискриминация.
7. Закон за защита срещу домашното насилие
8. Закон за интеграция на хората с увреждания.
9. Закон за лицата и семейството.
10. Закон за семейни помощи за деца.
11. Закон за социално подпомагане.
12. Кодекс за социално осигуряване.
13. Кодекс на труда.
14. Конвенция на ООН за правата на детето.
15. Международна харта за правата на човека.
16. Наказателен кодекс.
17. Наредба № I-51 за условията и реда за предоставяне на полицейска закрила на детето.
18. Правилник за прилагане на Закона за закрила на детето.
19. Правилник за прилагане на Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.
20. Правилник за прилагане на Закона за изпълнение на наказанията – в частта по отношение на непълнолетните.
21. Семейен кодекс.
22. Адлер, А. Възпитание на децата. ИК "Здраве и щастие", С., 1998.
23. Андреев, М. Общество и образование. Педагогическа социология.
24. Аргайл, М., Хендерсън, М. Анатомия на човешките отношения. Изд. Наука и изкуство, С., 1989.
25. Бижков, Г. Методология и методи на педагогическите изследвания. С., 1995
26. Боно, Е. Научете детето си как да мисли. Изд. Кибеа, 2001.
27. Бренър, Ч. Увод в психоанализата. НБУ 1999.
28. Витанова, Н. Социализация на детето в играта.
29. Гайдаров, К. Девиантното поведение на непълнолетните. София, 1998.
30. Дако, П. Фантастичните победи на модерната психология. С., 1995.
31. Джонев, С. Социална психология. С., 1996.
32. Димитрова, Н. Основи и методи на социалната работа. С., 2001.
33. Добсън, Д. Смелостта да възпитаваш. ИК "Нов човек" С., 1994.
34. Долто, Ф. Тийнеджърите – най-после отговор на Вашите въпроси. С., 1995.
35. Карагъзов, И. Диагностика на девиациите в поведението. Благоевград, 1998.
36. Кусев, И. Основи на социалната работа. С., 1998.
37. Маслоу, Е., Мотивация и личност., Изд. Кибеа., 2001.
38. Мумджиева, Д. Родителите и психичното здраве на децата. С., 1998.
39. Петров, Г. Детската престъпност. ВТ, 1998.
40. Стаматов, Р. Детска психология.
41. Тепавичаров, И. Младежката субкултура. С., 2000.
42. Шулман, Л. Изкуството да се помага на индивиди, семейства и групи. С., 1992.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Димана Ветова – 135 СОУ, гр. София, учител; Силвия Михова – 135 СОУ, гр. София, учител

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА ЗА
ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професия 762020 „Сътрудник социални дейности“
специалност код 7620201 „Социална работа с деца и
семейства в риск“**

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:
(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:
.....
.....

Приложна задача:

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА ЗА
ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

**по професия 762020 „Сътрудник социални дейности“
специалност код 7620201 „Социална работа с деца и
семејства в риск“**

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания
(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се
(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)